

L'esperanto

Revu de Itala Esperanto-Federacio

Rivista inviata in abbonamento agli associati FEI (vedasi p.2)
 Prezzo di un singolo numero 2 € per l'Italia 3 € per l'Estero

Ĝis la revido, Blera

ISSN 1974-9147

9 771974 914006

15006

Dankon

Michela Lipari
pagina 3

Mario Dazzini e l'esperanto

Ivan Orsini
pagina 4

Trentlandaj ferioj

Wim Jansen
pagina 7

Storie esperantiste del passato

Ugo Tonini
pagina 9

Intervjuo al Paul Gubbins

Massimo Ripani
pagina 12

Sperto en la Itala Kongreso

Raffaele Franceschini
pagina 14

Nova retejo de IEJ

Daniele Binaghi
pagina 15

Esperanto donas plezuron...

Renato Corsetti
pagina 17

Historio de E-Literaturo

Nicolino Rossi
pagina 20

Nova Sento

Micaela Angelillo
pagina 23

ENKONDUKO

Jen, alvenis la momento, post 13 jaroj, lasi la lokon al pli freŝaj fortoj. Kiam mi anstataŭis la priploritan Umberto Broccatelli en 2003 mi eĉ ne havis ideon pri tio, kiom mi daŭros en ĉi tiu posteno. La jaroj pasis tre rapide kaj nun mi estas ĉi tie antaŭ mia meritita(?) ripozo. Mi certe faris multajn erarojn, teknikajn kaj eble principajn, sed espereble, mi ankaŭ ion bonan faris. Mi volus substreki ke mi neniam rifuzis raportojn kaj neniam cenzuris, kaj verŝajne mi pagos tian sintenon: ankaŭ en Esperantujo ne estas ĉiam rozoj kaj floroj.

Aliflanke la aferoj pri kiuj mi iom pli fieras estas la ŝanĝo de la grafika vesto de la revuo (danke al Federica Ursig kaj Davide Amadei), la intervjuo al la vidvino de Giuseppe Pinelli, kiu donis la finan vorton al la onidiroj pri Pinelli esperantisto, kaj la publikigo de la eseo pri Tolkien kaj Esperanto, fare de Oronzo Cilli, kiu malfermis la eblecon al la aŭtoro, daŭrigi siajn esplorojn en Britio, kunlabore kun la tieaj esperantistoj. Tio permesis la publikigon de verko ĵus eldonita, naciskale.

Kiam mi komencis la redaktadon, mi celis ion malsaman ol kio estis poste; por ke vi pli bone komprenu, mi celis revuon kiel ĉi tiu numero: raportoj, historioj, eseoj, intervjuoj; sed mi devas iom bedaŭri, ke ne ĉiam estis tiel, en la Interreto-erao malmultaj kluboj sendis raportojn pri la aktivado, kaj malmultaj samideanoj, ŝajne, havis ion por diri aŭ rakonti, kaj do dum ĉi tiuj jaroj, miaj plej grandaj penoj estis por plenigi la revuon. Kompreneble mi devas preni iom da kulpo, ĉar mi ne sukcesis engaĝigi homojn, eble ankaŭ pro mia malmulta kono de samideanoj. Ne gravas. Estis bela aventuro kaj mia posteulo, Davide Astori, jam havas multajn ideojn por vigligi la revuon kaj fari ĝin pli interesa. Krome li estas certe pli titolita ol mi, kiel vi ĉiuj scias. Vi baldaŭ legos kaj rimarkos. Fine mi volas danki kelkajn fiksjajn kunlaborantojn, kiuj tre multe helpis al la fermo ĉiufoje de la revuo. Dankon al Renato Corsetti kaj Daniele Binaghi pro la regula kaj valora kunlaboro per iliaj rubrikoj, kaj al la sama Daniele kaj Cristina de' Giorgi pro la longtempa korekto de la malnetoj de la revuo. Ĉiuj eraroj kiuj restis estis nur pro mia kulpo. Kaj dankon ankaŭ al Grillo, kiu provizis ĉiufoje ironian vinjeton. Citante Victor Hugo, "Libereco komenciĝas de ironio".

Ĝis la revido,

Pier Luigi Cinquantini

Direttore Responsabile e Redattore
Leĝe Respondeca Direktoro kaj
Redaktoro:
Pier Luigi CINQUANTINI
via Dante Alighieri, 2, I-01010 Blera
tel.0761 479 503 - revuo@esperanto.it

Amministrazione - Administrejo:
FEI - Via Villorosi, 38 - I 20143 Milano
tel.02 5810 0857 - fax 02 3674 0711
fei@esperanto.it -
http://www.esperanto.it
C.F.80095770014

C. C. Postali - Poŝtkontoj:
C.C. postale FEI: n.37312204
IBAN: IT940076010160000037312204
BIC/SWIFT: BPPIITRRXXX
C. C. postale FEI libri (per l'acquisto di libri): n.54614524
IBAN: IT11K076010160000054614524

C. C. Bancario - Bankkonto:
Banca Prossima per le Imprese Sociali e
le Comunità
IBAN: IT21M0335901600100000119380
BIC/SWIFT: BCITITMX
C. C. Bancario FEI libri
IBAN: IT31U0335901600100000119388
Conto UEA - UEA-Konto: iefa-p

Consiglio Direttivo FEI - IEF-Estraro:
Michela LIPARI, presidente
Davide ASTORI, vicepresidente
Laura BRAZZABENI, segretario
Riccardo PINORI, segretario
Emanuele REGANO, tesoriere
Renato CORSETTI, attività informativa
Paolo SCOTTI, attività informatica

Pubblicazione riservata agli Associati.
Quote associative 2015 (comprehensive di
€ 10 dell'abbonamento alla rivista, per
tutti gli associati tranne gli Associati
Familiari)
Associato ordinario € 28,00
Associato sostenitore € 84,00
Associato garante € 280,00
Associato fino a 25 anni € 14,00
Associato familiare € 14,00
Iscrizioni presso i gruppi locali oppure
direttamente presso l'amministrazione
FEI.

La Gioventù Esperantista Italiana (IEJ) è la
sezione giovanile della FEI e ne fanno
parte gli Associati fino all'età di 30 anni.
La IEJ cura la redazione della rubrica "Nova
Sento" che compare in questa rivista.

Registrazione al Tribunale di Milano n.85
del 27 febbraio 1970.
Progetto grafico - Grafika ideo
Federica Ursig - Davide Amadei

In copertina: Panorama de Blera (VT),
vilaĝo kie estis kompostita dum 13 jaroj
la revuo

L'Esperanto

revuo de IEF

- Saluto** (M. Lipari, D. Astori), 2
El la mondo – “La nova Osmo kaj la ĉiama UEA” (D. Astori), 3
L’intervista – “Massimo Miconi e il suo progetto fra oleificio e letteratura” (D. Astori), 7
Niaj najbaroj - La Hispana Esperanto-Federacio (R. Corsetti), 9
Junulare – “Il prossimo IJF a Pesaro” (E. Regano), 11
El la grupoj – Stefan Keller a Torino (F.A. Pennacchietti), 12
Niaj perloj - “Riccardo Lamperti, la homo malantaŭ sekretariejo de IEF” (E. Regano), 13
Prepariamoci per Frascati (N. Minnaja), 16
Un grupo si presenta – “Cent’anni di Esperanto a Parma” (D. Astori), 17
Italaj eminentuloj – “Daniele Marignoni, la homo kiu *enkondukis Esperanton en Italion*” (D. Astori), 21
Beletristika angulo – “Pri la poetiko de Mauro Nervi” (N. Ruggiero), 23
Introduzione all’interlinguistica – “Interlinguistica: una parola, molti significati” (F. Gobbo), 25
Recenzoj / Recensioni, 29
Okazis antaŭ cent jaroj, 31

Saluto

Salutiamo con questo numero la nuova struttura della nostra rivista: 32 pagine (comode per un computo in 16°), in un funzionale, raffinato e meno costoso formato A5 (stampabile, una volta ricevuto il pdf, anche nella propria casa con una normale stampante non professionale). Il passaggio alla cadenza trimestrale permette di sostenere un taglio più adeguato a una rivista di carattere culturale, e non solo informativo (ciò che giustifica l'invio non solo ai soci, ma alle biblioteche, ai centri culturali e a persone – non ultimi alcuni parlamentari – che si ritengono particolarmente sensibili al nostro punto di vista), con rubriche costanti: 'El la mondo' presenta un esperantista di caratura internazionale; 'L'intervista', un non esperantista vicino ai nostri ideali; 'Niaj najbaroj' i punti di forza, i progetti, le attività di un *Movado* estero dalle parole del suo presidente; 'Niaj perloj', una persona significativa del nostro movimento italiano. Poi ancora, di numero in numero, 'Un gruppo si presenta'; un angolo di approfondimento sarà riservato agli 'Italaj eminentuloj', un altro alla 'Beletristiko' e un altro ancora all'interlinguistica. Non mancheranno, al *popolo de la libroj*, le recensioni a indirizzarli sulle più recenti pubblicazioni, e, nelle due ultime pagine, la riproduzione, in 'Okazis antaŭ cent jaroj', di una pagina particolarmente eloquente da un numero della nostra rivista del secolo scorso, e, di retro, una bella immagine legata a un momento significativo presentato nel numero.

E, fra una rubrica e l'altra – alcune (tante si spera), 'Junulare' – si alternano notizie di attività concluse, significative per l'impatto ottenuto nella società e per il valore di modello esportabile ad altri, a eventi futuri, particolarmente degni di pubblicità.

Accanto ai quattro numeri del nostro nuovo "L'esperanto", riceveremo annualmente – in preparazione all'assemblea legata al congresso estivo – un numero più "amministrativo" (solo per i soci, per aggiornarli su bilanci, relazioni annuali, e su tutte le informazioni della vita della Federazione), e almeno un numero "speciale", che raccoglie gli "Atti" di uno degli eventi più significativi dell'anno.

Michela Lipari – Davide Astori

Direttore Responsabile – Leĝe Respondeca

Direktoro: Davide ASTORI

tel. 320 2914608 – davide.astori.2@gmail.com

Redattori – Redaktoroj:

Renato CORSETTI, Pier Luigi CINQUANTINI

Progetto grafico e impaginazione – Grafika

ideo kaj enpaĝigo: Nicola REGGIANI

Amministrato – Administrejo:

FEI – Federazione Esperantista Italiana

Via Villoresi, 38 – I 20143 Milano

tel.02 5810 0857 – fax 02 3674 0711

mail: feisegreteria@esperanto.it

<http://www.esperanto.it> - C.F.80095770014

C.C. Bancario – Bankkonto:

Banca Prossima - Milano

IBAN: IT21M03359001600000119380

BIC/SWIFT: BCITITMX

C.C. Bancario FEI libri

IBAN: IT31U0335901600100000119388

Conto UEA – UEA-Konto: iefa-p

C.C. Postali – Poŝtkontoj:

C.C. postale FEI: n.37312204

IBAN: IT94O0760101600000037312204

BIC/SWIFT: BPPIITRRXXX

C.C. postale FEI libri: n.54614524

IBAN: IT11K0760101600000054614524

Consiglio Direttivo FEI – IEF-Estraro:

Michela LIPARI, presidente

Davide ASTORI, vicepresidente

Laura BRAZZABENI, segretario

Renato CORSETTI, attività informativa

Riccardo PINORI, segretario

Emanuele REGANO, tesoriere

Paolo SCOTTI, attività informatica

Pubblicazione riservata agli Associati.

Quote associative 2016 (comprehensive di € 10

dell'abbonamento alla rivista, per tutti gli

associati tranne gli Associati Familiari)

Associato ordinario € 28,00

Associato sostenitore € 84,00

Associato garante € 280,00

Associato fino a 25 anni € 14,00

Associato familiare € 14,00

Iscrizioni presso i gruppi locali oppure

direttamente presso l'amministrazione FEI.

Registrazione al Tribunale di Milano n. 85 del

27 febbraio 1970.

Stampata presso www.atena.net

ISSN 1974-9147

9 771974 914006

Osmo Buller kaj liaj 25 jaroj por UEA

Davide Astori

Osmo Buller (naskiĝ. la 12-an de novembro 1950 en Taivalkoski, Finnlando) estas sendube unu el la plej elstaraj kaj famkonataj esperantistoj en la mondo. Magistriĝinta pri ekonomiko kaj filozofio, li eklernis Esperanton en 1966, kaj tuj komenciĝas lia movada engaĝigo, ĝis la nomumo kiel Ĝenerala Direktoro de UEA, ekde 1989, alternperiode, ĝis nun. Li akceptis respondi al kelkaj demandoj por la legantoj de itala gazeto.

Kiel, kaj kial, vi fariĝis esperantisto? “Mi eklernis Esperanton kiel 15-jarulo. Mi jam sciis pri ĝi, sed la fina puŝo venis pro mia hobbio aŭskulti al eksterlandaj radiostacioj. Tiam mi komprenis nur elsendojn en la finna kaj unu el la stacioj, kiuj elsendis en la finna, estis Pola Radio. Ĉar la Esperanta elsendo estis tuj antaŭ la finna mi ofte aŭdis la anoncon “Finiĝas nia elsendo en Esperanto”. Tiel mi eksciis pri radioelsendoj en Esperanto, kaj ĉar mi sciis, ke ĝi estas facila lingvo, mi pensis, ke mi povus rapide lerni ĝin kaj poste aŭskulti al pli da stacioj. Mi eklernis kaj baldaŭ jam povis aŭskulti ekzemple al Romo, Zagrebo kaj Pekino, kiuj ne elsendis en la finna sed jes en Esperanto. Tiel mi ankaŭ al kutimiĝis kompreni parolatan lingvon”.

Kiam vi decidis engaĝiĝi tiel funde ke vi proponiĝis kiel Ĝenerala Direktoro? “Mi jam laboris kiel Direktoro de la Centra Oficejo, ĉar tiutempe UEA havis du direktorojn. La ideo transpreni la oficon de la tiam Ĝenerala Direktoro Simo Milojevic maturiĝis iom post iom kaj fine realiĝis en januaro 1996. En 2002 mi reiris al Finnlando, sed ekde aprilo 2004 mi denove okupis la saman postenon”.

Ĉu Ĝenerala Direktoro – inter tiel multe da laboro – rajtas havi hobbiojn? Kiaj, eventuale? “Certe li rajtus, se li nur havus tempon... Mi estis ĉiam fervora leganto kaj siatempe ankaŭ iom ofte recenzis librojn por Esperantaj revuoj, sed laborante en la Centra Oficejo mi apenaŭ havis tempon por tio. Ĉar mi tamen daŭre aĉetadis librojn, mi almenaŭ komence de mia emeriteco ne bezonos pensi, per kio plenigi mian tempon! Mi ankaŭ ŝatas kinon, kvankam ankaŭ kinejojn mi ne povis tiel ofte viziti kiel mi estus ŝatinta. Antaŭ deko da jaroj ekestis, iom hazarde, tamen speciala hobbio, nome kolektado de malnovaj bildkartoj pri la strato, ĉe kiu troviĝas la Centra Oficejo de UEA. Mi havas jam kvarcenton da ili kaj dum la novembra Malferma Tago mi prezentis parton de mia kolekto”.

Vi rigardis dum 25 jaroj la Movadon el privilegiita vidpunkto. Kio ŝanĝiĝis? Kie? “Interreto kompreneble ŝanĝis preskaŭ ĉion. Dum mia unua jaro en la CO mi fakte funkciis kiel kongresa sekretario, ĉar tiu posteno vakis kaj UK, nome en Pekino en 1986, tamen devis esti organizita. La traktado de aliĝoj kaj mendoj de la kongresanoj kaj la rilatado kun la kongresurbo okazis paperpoŝte. Telefonado eblis nur en brulaj kazoj, ĉar ĝi kostis multe kaj havis aĉan kvaliton. Por la dua UK en Pekino en 2004 ĉio jam okazis rete. Kvankam teknike preskaŭ ĉio iĝis pli rapida kaj simpla, mi ne dirus, ke okazis kvalita ŝanĝo en la Movado, eble eĉ male. Laŭ mi, antaŭ 20-30 jaroj averaĝa komitatano aŭ alia aktivulo de UEA estis pli bone informita pri bazaj aferoj – ekzemple, foje ŝajnas al mi, kvazaŭ nur mi konus la regularojn de UEA – aŭ pri la historio de la Movado, pro kio oni pli facile riskas ripeti malnovajn mispaŝojn. Antaŭe oni lernis, memoris kaj komprenis aferojn pli bone kaj profunde. Nun oni ŝajne fidus, ke ĉion oni facile trovos en la reto, kiam oni bezonas, sed el tio sekvas ia ĝenerala stultiĝo. Nu, eble mi estas jam tro malnovtempa kaj farus pli saĝe, se mi silentus!”

Oficos en via posteno junulino (Veronika Poór, 1983). Kiel vi taksas la estontecon de Esperanto? “Verŝajne Veronika scios pli bone elturniĝi en la reta epoko, ĉar ŝi jam plejparte vivis kaj kreskis en ĝi, dum mi ankoraŭ ne tuŝis komputilon en mia universitata tempo. La estontecon de Esperanto mi ne scias taksati. Mi nur certas, ke nia lingvo vivos kaj prosperos post ni ĉiuj. Mi krome certas, ke ankaŭ UEA ekzistos post ekzemple 50 jaroj, kaj mi kredas, ke ĝi eĉ ne aspektos tre draste malsama ol ĝi nun estas – aŭ ĝi eĉ pli ol nun similos al tiu en 1908”.

Dankon elkore por ĉio, kion vi faris (kaj certe ankoraŭ plufaros) por nia Esperantujo, kara Osmo. Ĝis revido en Nitro.

Belartaj Konkursoj de UEA en 2016

La gvida Esperanta artkonkurso, la Belartaj Konkursoj de UEA, invitas partoprenantojn por la 67-a fojo. La rezultojn oni anoncos en la 101-a UK en Nitro. Partopreno estas libera al ĉiuj kaj ne ligita al aliĝo al la UK. La konkursaĵoj devas esti neniam antaŭe publikigitaj en ajna formo, escepte de la branĉo Infanlibro de la Jaro. Oni rajtas sendi maksimume tri konkursaĵojn por sama branĉo. Validas krome jenaj kondiĉoj: **Poezio**, maksimuma longo ne fiksita; **Prozo**, maksimuma longo 200 x 65 karaktroj (kvino da paĝoj); **Teatraĵoj**, maksimuma longo ne fiksita; **Eseo**, teme ligita kun Esperanto aŭ kun la kongresa temo, proksimuma longo 400 x 65 karaktroj (deko da paĝoj); la unua premio nomiĝas *Premio Luigi Minnaja*; **Infanlibro de la Jaro**: originala aŭ tradukita libro por infanoj presforme aperinta en 2015. **Limdato**: 31-a de marto 2016.

Por pliaj informoj: <http://www.uea.org/gk/589a1>

Giornata della memoria – Grosseto, 29 gennaio 2016. Il Gruppo Esperantista Grossetano ‘La Grifo’ ha organizzato, in occasione della Festa della Toscana, in collaborazione e presso la sede del circolo culturale ARCI ‘Khorakhane’ (via Ugo Bassi, 62/64), la manifestazione dal titolo “Lingue e democrazia: ricordando l’intuizione di un ‘giudeo’ nella Giornata della Memoria”, col fine di mostrare come “una lingua che comprende aspetti di tante altre permette a tutti di comunicare e conoscersi”. Laura Brazzabeni ha presentato *Via Zamenhof*, di Roman Dobrzynski, e *Ballo in Maschera a Budapest*, di Tivadar Soros, mentre Gabriele Di Pinto e Giovanni Zanaboni hanno introdotto l’Esperanto alla cittadinanza, invitando i convenuti a un un corso base programmato dalla settimana successiva. La serata si è conclusa con una cena conviviale interetnica.

Estonta fotoekspozicio en Milano

La milana asocio “ARCI-Esperanto” estas aranĝonta ekspozicion pri elmontrado de fotoj de esperantistoj, celante reprezenti la geografian disvastigon de nia lingvo kaj de la kialoj, kiuj estas je ĝia bazo. Ni invitas ĉiujn kontribui al ĝi. La foto devas havi iun elementon, kiu montras, ke la fotitaj homoj estas esperantistoj: ekz . apartan ĉemizon, ĉapelon, libron, memoraĵon ktp. Dorsflanke aŭ per aldona mesaĝo bonvolu indiki nomon de la sendinto, adreson, telefonnumeron, profesion, urbon, landon.

Oni sendu la kontribuojn – antaŭ la 31-a de marto 2016 – en formato 15x18 al:

Andrea Montagner
Mostra “I confini dell’esperanto”
c/o Biblioteca S. Ambrogio
Via San Paolino, 1
20143 MILANO (ITALIA)

Aŭ rete al andrea.montagner@arciesperanto

Capacchi esperantista all'Università di Parma. Si è tenuta, l'8 ottobre, alle ore 17, nell'Aula Magna del Palazzo Centrale dell'Ateneo di Parma, la giornata di studi "Guglielmo Capacchi, a 10 anni dalla scomparsa", con la finalità di ricordare la figura di questo intellettuale parmigiano di cui, non solo in città, è ancora forte il ricordo, e sottolineare alcuni degli aspetti più fondanti della sua poliedrica figura.

Si sono susseguiti gli interventi della figlia Carlotta, che ne ha delineato i tratti di padre e di uomo, di Carla Corradi Musi, docente di Filologia ugro-finnica dell'Università di Bologna, che ne ha ricostruito il profilo di docente e studioso, il dialettologo Giovanni Petrolini, che si è soffermato sull'attività di Capacchi nell'ambito della parmigianità, e Giuseppe Marchetti, giornalista e critico letterario, che ha presentato il Capacchi storico locale.

L'incontro è stato chiuso da Davide Astori, che ha parlato degli interessi interlinguistici di Guglielmo Capacchi, che fu, tra l'altro, Presidente del gruppo esperantista locale dedicato a Giorgio Canuto, già Rettore dell'Università di Parma e anch'egli esperantista. Saranno presto disponibili gli *Atti*, a cura dell'organizzatore dell'evento.

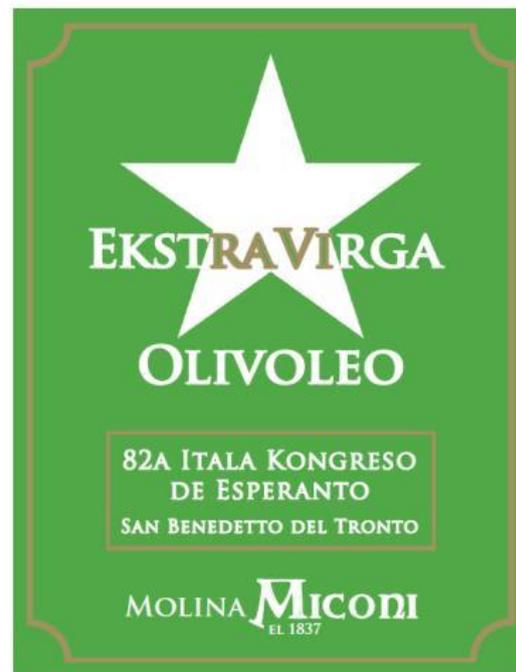

Zamenhofa tago – Cremona. Lunedì 14 dicembre, alle ore 18, è stato presentato, alla presenza dell'Autore, Massimo Miconi, il romanzo *Il progetto* (FEI, 2013; trad. in italiano 2015). Ha ospitato l'iniziativa l'ADAFa (www.adafa.it), una fra le associazioni culturali più importanti della città. Nella foto in alto, da sinistra: l'autore; D. Astori, presentatore del volume; e Raffaella Bariberato, Presidente dell'ADAFa.

Massimo Miconi e il suo progetto fra oleificio e letteratura

Davide Astori

Massimo Miconi (classe 1972) ha studiato e lavorato a Parma, e da due anni è tornato a vivere nella sua terra natale, le Marche, dove segue l'oleificio di famiglia. La sua prima opera letteraria, "Il progetto" (pubblicata in originale esperanto: *La Projekto*, Federazione Esperantista Italiana, Milano 2013, e quest'anno in italiano, sempre per i tipi FEI) ha ottenuto il secondo premio de "Il Rotaract adotta un autore", concorso letterario bandito dai Distretti Rotaract italiani per l'anno sociale 1998/99, e vinto la II edizione (2011) del "Premio Nazionale Osiride per la letteratura storico-filosofico-esoterica". Gli abbiamo strappato un'intervista.

Cosa ti ha spinto a scrivere "La projekto"? *Beh, per poterti rispondere dovrei prima chiarire chi abbia realmente scritto il libro, io o lo pseudo-autore Andrea. Ma non lo farò di certo alla prima domanda ...*

Ma che razza di racconto è? *Rispondo con le non lusinghiere parole di Andrea: è un "Harmony politico", con un pizzico di esoterismo, una spruzzata di new age, e l'immaneabile complotto pluto-giudaico-massonico. È un banalissimo romanzo di fanta-socio-politica, una delle infinite storie-spazzatura che potrebbero offrire i giornali d'estate ai lettori d'ombrellone. Niente che valga realmente la pena di essere letto, se non da quei pochi che paradossalmente potrebbero farne a meno.*

Davvero pensi di riuscire a farci credere che è tutto vero quello che hai scritto? *Ho la tentazione di risponderti che lascio la sentenza ai lettori, ma non voglio eludere la domanda. La storia è possibile, è razionale. Citando Hegel, ciò che è razionale è reale, e viceversa.*

E con la lingua come te la sei cavata? *Anni fa un amico in comune mi regalò un "Parlo Esperanto". Sono rimasto affascinato dal meccanismo, dalla logica che è alla base di questa lingua. Ora sono forse più affascinato dal movimento, dalla filosofia e dalle potenzialità che questa lingua esprime. Ma l'Esperanto non l'ho mai praticato. Se non fosse stato per l'aiuto di un gruppo di amici sarebbe stata una impresa ardua... (e poi, fondamentale, è stata la revisione di Michela Lipari, Luigi Fraccaroli e Renato Corsetti – n.d.r.).*

Durante l'ultimo congresso di San Benedetto hai offerto ai partecipanti una degustazione presso il tuo oleificio. E così hai visto più da vicino il popolo esperantista. Che impressione ti ha fatto? *Quella di un popolo, per l'appunto. Un popolo che disintegra le definizioni ottocentesche, supera i confini di regione o di nazione, rende neutrali culture, fedi e tradizioni senza volerle abbattere. Tutto ciò per potersi riunire intorno a un "idem sentire".*

Una potenza di cui il popolo stesso non è forse consapevole, una potenzialità sociale a dir poco rivoluzionaria. E poi la visita al mio frantoio mi ha dimostrato che è anche un popolo che apprezza il buon mangiare!

Scriverai un seguito di questa storia? *Debbo prima sentire Andrea, se si rifarà vivo.*

Ecco una sorta di presentazione del volume, dall'introduzione di Davide Astori:

Ottimo scherzo, bene architettato, recitato con partecipazione. Quella telefonata di Massimo, mentre ero a Monaco, continua a risuonarmi nelle orecchie: la voce rotta dall'ansia, un interesse del tutto alieno all'amico. Tanto alieno da provare a credergli, in parte ancora oggi ... trovandomi poi, mio malgrado, personaggio – e in parte coautore – di un libro di fantapolitica tanto lontano dal mio modo di vedere. I contenuti sono quelli, non c'è da aggiungere altro se non documenti per gli scettici; l'intreccio del romanzo (e non si offenda Massimo, che invece la vicenda l'ha vissuta ...) è forse ancora più credibile oggi di qualche anno fa, vista la piega che sta prendendo il mondo.

Mi trovo davanti a un libro che avrei voluto scrivere io, e che non riesco a prendere troppo sul serio. Sorridendo però del sorriso amaro di chi vi trova, se non la verità, la possibile adeguatezza al reale. In una contemporaneità che gioca sugli incroci di superfici e sfrutta il diffuso sentimento dietrologico, se una parte di me non conoscesse i contenuti reali del messaggio di Massimo sarei il primo a sconsigliare di leggere un libro che, della New Age, parrebbe aver preso in primis gli aspetti più deteriori. Il 2012, intanto, è stato il giubileo dei 125 anni della nascita della lingua esperanto. Chi vorrà saperne di più può informarsi in casa propria. Chi cerca solo un po' di svago cospirativo nella banalità del quotidiano si fermerà a una prima lettura. Gli altri faranno magari meglio a fingere di non avere letto ...

La Hispana Esperanto-Federacio

Renato Corsetti

La Hispana Esperanto-Federacio (HEF) havas multajn similecojn kun la Itala Esperanto-Federacio. Ili havas similan longan historion, kiu iras tra la tuta pasinta jarcento. En la okazo de HEF la historio estis interrompita de la frankisma periodo kaj oni refondis la asocion post la interna milito. HEF kaj IEF havas similan ag-manieron baziĝantan ĉefe sur volontuloj kaj ili dividas la sorton de strebantaj malgrandaj asocioj en okcidenteŭropaj socioj, kiuj ĉefe interesiĝas pri la angla, la lingvo de la fortuloj, per kiu oni esperas trovi laboron. La realo eble estas iom alispeca, ĉar la ĉefaj lingvoj, kiujn mi aŭdas en la londona subtera fervojo estas la itala kaj la hispana parolataj de junaj italoj kaj hispanoj, kiuj devis elmigri ĉi tien por trovi laboron.

Ĉiuokaze, nun ni havas la bonŝancon intervjui la prezidanton de HEF, José Antonio Del Barrio, konata ankaŭ kiel Toño, Tonjo aŭ Tonyo. Naskiĝinta la 10-an de aprilo 1961, profesie fizikisto, li lernis Esperanton en 1980 kaj estis direktoro de Fundación Esperanto.

Kiel historiisto, li pristudas ĉefe la epokon de la unuaj jardekoj de la esperanta movado en Hispanio kaj la epokon de la Dua Hispana Respubliko kaj la Hispana Enlanda Milito, do ĝis 1939. Per lia eseo *La normala lingvo* li gajnis trian premion en la Belartaj Konkursoj de UEA, kaj estis publikigita en *BAI*.

Diru al ni iom da ĝeneralaj informoj pri HEF! “Konforme al sia Statuto, HEF estas neŭtrala, ne partipolitika asocio, sen propra ideologio, kaj baze celanta la disvastigon kaj utiligadon de la internacia lingvo Esperanto.

HEF havas miksan organizan karakteron. Ĝin formas personaj membroj, kiuj aniĝas individue, kaj kolektivaj membroj, normale regionaj hispaniaj asocioj aŭ lokaj kluboj. La kolektivaj membroj pagas malsaman kotizon. La statuto ankaŭ ebligas la kreadon de kategorio ‘simpatianto’, sed ĝi ne estas uzata nuntempe. Junuloj pagas rabatitan kotizon kaj estas aŭtomate membroj de la junulara sekcio HEJS.

La Federacio estis kreita en 1947. Post la fino de la Interna Milito en Hispanio, plejmulto de la ĝis tiam ekzistantaj asocioj malaperis, kaj restis nur izolitaj individuoj kaj kelkaj lokaj kluboj, en ne facilaj cirkonstancoj. Nur en tiu jaro eblis rekrei tutlandan asocion, kiu de tiam agadas seninterrompe, eĉ se kun diversaj ŝanĝoj pri organizado kaj celoj.

HEF posedas propran oficejon en Madrido, kie troviĝas la oficiala sidejo. Ĝi estas tre malgranda oficejo, kun tre bazaj materiaj rimedoj. Nia ĉefa trezoro tie estas la Biblioteko “Juan Régulo Pérez”, kun pli ol 3000 libroj kaj alia materialo.

HEF ankaŭ mastrumas la retadreson www.esperanto.es. Ĝi enhavas informojn en Esperanto por anoj kaj aliaj esperantistoj, sed la ĉefa celo estas informa pri la lingvo.

Do, ĝi havas ampleksan sekcion en la hispana, kaj ankaŭ plurajn informojn en la ceteraj oficialaj lingvoj de la regno, kataluna, vaska, galega kaj eĉ en minoritataj kiel la astura kaj aragona lingvoj.

Ĝi apogas sin en Fondaĵo, *Fundación Esperanto*, por financaj kaj eldonaj celoj.

HEF eldonas propran bultenon, kvaronjaran, kiu konservas la tradician hispanlingvan nomon “Boletín”, sed estas verkata preskaŭ komplete en Esperanto.

HEF krome sponsoras ĉiujaran Hispanan Esperanto-kongreson, plejofte organizatan de lokaj aŭ regionaj asocioj en malsamaj urboj de la lando”.

Tamen ne provu trompi min. Mi komprenas, ke via ĉefa nuntema komunikilo estas la tiel nomata Bitbulteno. Kio estas tio? “Fine de 2013 HEF komencis redakti retan bultenon, nomatan “La Bitbulteno”, kiu estas sendata al ĉiuj interesitoj, kaj do atingas multe pli da homoj ol nur niaj anoj. Ĝi ne havas striktan periodecon, sed estas sendata averaĝe unu fojon monate. Ĝi estas dulingva, hispane kaj esperante (kaj nun ni komencis foje inkludi informojn en aliaj lingvoj de Hispanio), kaj tial povas taŭgi por simpatiantoj, por esperantistoj, kaj ankaŭ por tiuj lernantoj dezirantaj praktiki la lingvon. Ĉiu interesito, eĉ ekster Hispanio, povas ĝin ricevi per poŝto, plenigante la formularon troviĝantan en diversaj paĝoj de la retejo kaj ankaŭ skribante al la adreso: letero@esperanto.es. Ĉiuj ĝisnunaj numeroj legeblas rete.

Ni ankaŭ provas flegi niajn paĝojn en la sociaj retoj, ĉefe en Fejsbukoj kaj Tuitero. Ni provas ne tro ŝarĝi la informadon, sed samtempe aktualigi ĝin periode. La junulara sekcio havas tie siajn proprajn paĝojn, kaj en tia medio nun disvolviĝas plejmulto de ĝia aktivado.

Ni speciale fieras pri la kanalo de HEF en Jutubo kie oni povas spekti ekzemple belajn rememorojn de niaj kongresoj, kiuj alie povus perdiĝi nur en la memoro de la partoprenintoj, kaj ankaŭ muzikon, teatraĵojn kaj aliajn kulturajn erojn. Ni certe invitas viajn legantojn viziti la adreson <https://youtube.com/esesperanto> kaj iom navigi inter la rilataj paĝoj, kie vi trovos ekzemple tre interesan debaton inter iu Renato Corsetti kaj iu Jorge Camacho, pri nia lingvo kaj movado.

Cetere ni eldonas, kiel mi jam diris, ankaŭ la revuon trimonatan, kun la nomo “Boletín”. Malgraŭ la nomo, ĝi estas tute verkita en Esperanto (krom kelkaj oficialaj informoj). Ĉiuj numeroj, krom la lastaj kvar (rezervitaj por la anoj), estas tute libere legeblaj en formato pdf en la reto (<http://www.esperanto.es/hefl/index.php/biblioteko>), ene de nia Bitoteko”.

Bitbulteno, Bitoteko ... Mi komencas pensi, ke vi estas tre pli antaŭe rilate al IEF pri retaj aferoj. Kio estas Bitoteko? “Nu, jes, ĝi estas reta biblioteko, kvazaŭ bita arkivo de materialo kun historia intereso. Ni tre fieras pri ĝia amplekso kaj biblioteka kvalito, kiu ebligis ĝian enkondukon en la eŭropa reto pri bitaj arkivoj *Europeana*, apud profesiaj retejoj de universitatoj, oficialaj institucioj kaj aliaj organizaĵoj kun multege pli da rimedoj ol tiuj niaj. Ni tre ĝojas ke UEA agnoskis ĉijare la profesiecon de la laboro, donante al ĝia ĉefa prizorganto, Ana Manero, la Diplomon pri Elstara Agado. Iru al: <http://bitoteko.esperanto.es>, por sperti ĝin”. Kion vi ŝatas rigardi?”

Mi (certa pri la malfacileco de la peto): *Mezepokan anglan baladon en Esperanto.*

Tonjo (iom manipulas en la komputilo kaj poste...): “Jen, kaj la Bitoteko gvidas min al: <https://www.youtube.com/watch?v=yukipHvAvxQ> en kiu mi aŭdas la baladon

Ĝorĝo, angla mezepoka balado tradukita de William Auld kaj kantata de Margaret Hill. La kanto aperis en la disko “Kantanta mia bird”, eldonita de Krea Sono.”

Agnoskante la retan/enretigan superecon de HEF, mi pretigas mian sekretan kaj mortigan demandon: *Diru al mi vian membronombron kaj la nombron de lokaj asocioj, kiuj membras en HEF.* “Certe temas pri tiklema demando, ĉar mi devas agnoski, ke ĉion ĉi ni faras kun tre malgranda skipo. La nombro de individuaj anoj nur mallonge superas ducenton. Verŝajne la mediteranea karaktero pli favoras individuecan agadon, ekster asocioj, kaj kontraŭ tio ni el HEF provas lukti sed kun ne sufiĉa sukceso.

Iom same okazas ĉe la lokaj asocioj. Preskaŭ ĉiuj grandaj urboj posedas rondon de esperantistoj, pli aŭ malpli bone organizitaj, kelkaj eĉ kun propra sidejo, sed la malforteco de la lokaj societoj plu kaj plu kreskas lastatempe, kaj estas tre malfacile renversi tiun tendencon.

La konservo de la novaj junaj aktivuloj, kiuj venas el la reto kaj similaj rondoj estas nia granda defio. Ni ja ŝatus ke ili aliĝu al HEF, sed fakte ni sufiĉe ĝojas kiam ili trovas sian niĉon en la movado, eĉ se ne nepre ĉe ni.

Pro tio ni lastatempe emas iom pli zorgi la personan interkontakton. Ni estas tre kontentaj pri la lastaj esperantistaj renkontiĝoj, kiuj iom post iom kreskas kvante, sed ĉefe kvalite. Permesu do ke mi profitu tiun ĉi ŝancon por iom propagandi inter viaj legantoj nian venontan kongreson, komence de venonta julio, en regiono tre nekonata en la centro de Hispanio, sed tre bela. Se vi iam scivolis kial la ĉefa Virgulino de Meksikio havas arabdevenan nomon, serĉu en esperanta Vikipedio la artikolon pri Guadalupe, kaj vi trovos trezoron kiun vi ne povos ne viziti. Kaj se ni aldonos ke la verkistoj de la Iberia Skolo, unu el la plej interesaj fenomenoj de la esperanta kulturo, festos kun ni, italianaj esperantistoj ne povos rezisti la tenton akompani la amikojn el Hispanio dum tiu semajno”.

A Pesaro il prossimo Festival giovanile

Sarà Pesaro a ospitare, questo 2016, l'*Internacia Junulara Festivalo*, il Festival, organizzato ogni anno dalla Gioventù Esperantista Italiana, in grado di riunire, per un'intera settimana, un centinaio di giovani provenienti da tutto il mondo. Il periodo è quello tradizionale, a cavallo della domenica di Pasqua: dunque, dal 23 al 29 marzo.

Accanto a un ricco programma di svago e di turismo, tema dell'anno è: “Cos'è la migrazione? Perché è iniziata e perché e verso dove migrano gli uomini?”. argomento drammaticamente attuale.

Per saperne di più: <http://iei.esperanto.it/iif/?lang=it>

Stefan Keller kaj la çamberia delegacio dum la Torina Zamenhofa-Festo

Fabrizio Angelo Pennacchiatti

Sekve de la ĝemel-urba vizito de 16 grupanoj de *Torina Esperanto-Centro* (TEC) al la klubo *Espéranto Vive* de la savoja urbo Chambéry, okazinta la 23-an de majo 2015, 18 çamberiaj gesamideanoj partoprenis en la Zamenhof-festo organizita en Torino, reĝisorita post delonga planado de la TEC-doĵeno Gian Carlo

Figliera. Post la malferma bonveniga parolado fare de la prezidanto de TEC, la laŭtvoça legado de la bonvenmesaĝo de la torina urbestro, D-ro Piero Fassino, al la ĝemeliĝintaj çamberianoj (senprecedenca salutmesaĝo, tiu çi de la torina urbestro, kiu, kompleze al la savojoj gastoj, estis france verkita kaj evidentigis klaran konscion çe la verkinto pri la demandoj de lingva demokrateco kaj de lingva justeco), la ritaj salutoj de la eksterlandanoj kaj de la eksterurbanoj, la muzik-literatura interludo fare de la artista duopo Evocaré, la kulmino de densa, riça kaj solena programo estis la tre prezita festparolado, titolita “Antaŭen por realigi la Zamenhofan revon!”, de S-ro Stefan Keller, el Laŭzano, Svislando, UEA-delegito por la oficialaj rilatoj kun UN-o kaj UNESCO.

Je la 21-a horo, en la salono de *Teatro Poli*, la kantistino Grazia Barboni el Ancona koncerte prezentis per surprize harmonia voço Esperanten tradukitajn kanzonojn de la en Italio famega kantkomponisto Fabrizio de André (1940-1999). Dimançon la 13-an la savojoj gastoj turisme vizitis la urbocentron akompanate de TEC-anoj. Konsilite de S-ro Nanni Salio, estrarano de CSSR, oni laŭiris la “itineron de ne-perforto”, kies etapoj konsistis el strataj memortabuloj pri historiaj eventoj de la torina popolo.

Riccardo Lamperti, la homo malantaŭ sekretariejo de IEF

Emanuele Regano

Riccardo Lamperti aktivas, ekde la pasinta jaro, ĉe la sekretariejo IEF en la milana via Villoresi. Ni renkontiĝas kun li en la oficejo.

Saluton Riccardo. *Saluton Ema, kiel vi fartas? Mi fartas bone, kaj vi? Sufiĉe bone, iomete laca, kiel ĉiam, ekde kiam mi laboras ĉi tie. Mi estas feliĉa, ke vi estas ĉi tie en la sidejo de IEF.* Dankon, mi venis ĉi tien ne nur por plenumi kelkajn taskojn, sed ankaŭ por intervjui vin, ĉu vi pretas? *Ne.* Nu, vi ne estas tiom ema, ĉu ne? *Ne fakte mi ne estas, mi ne estas preta por esti intervjuata!* Nu, bonvolu respondi kelkajn demandojn por niajn legantojn! *Jes, sed facilaj!*

La unua: ni ĉiuj volas scii, kion vi praktike faras en via laboro? *Praktike, mi okupiĝas pri la sidejo do: la korespondado, la kontaktoj kun la membroj de la Federacio, kun UEA, kaj mi okupiĝas ankaŭ pri la purigado de la sidejo, nu ne multe, sed almenaŭ kelkfoje oni devas (rideto).* Kaj kiu estas la plej malfacila tasko inter ĉiuj? *Eble... nu, vi scias mi estas ĉi tie ekde nur unu jaro, do la plej malfacila estas eble la fakto, ke mi devas ankoraŭ lerni bone ne nur Esperanton, sed ankaŭ kiel funkcias ĉio: la Federacio, la lokaj grupoj, kaj tio ne estas ĉiam facila. Kelkfoje (sufiĉe ofte) mi forgesas ankaŭ pri aferoj, kaj fine mi devas kuri por fari ĉion.* Por ĉion reordigi iel, ĉu ne? Sed vidu ni estas homoj, do la eraroj ĉiam estas oftaj, kaj eĉ se ni estas esperantistoj la komunikado inter ni ne estas ĉiam bona! *Ne ĉiam...! Fakte, oni diras, ke kiam oni laboras oni eraras, kaj mi eraras ofte, do mi ankaŭ laboras ofte! Ĉu ne?!*

Bone, mi demandis jam al vi la plej malfacilan, do vi nun diru la plej facilan taskon. *Eble, la plej facila ne, sed tio kiun mi plej ŝatas estas la fakto, ke ĉiusemajne*

mi havas la ŝancon paroli kun la italaj esperantistoj: oni telefonas al mi el Sicilio, el Torino, kaj ankaŭ el Milano kaj el Romo, kaj tio permesas al mi koni la aliajn esperantistojn. Fakte, la pasintan jaron mi partoprenis la Italian Kongreson, kaj mi devas diri, ke estas tre bela afero koni persone la homojn, kiuj ĝis tiam nur estis nomo kaj voĉo, mi ŝatas tion.

Nun mi volas fari al vi kutiman demandon por la esperantistoj: kiel vi ekkonis Esperanton, kaj kial vi eklernis ĝin? *Verdire mi ne scias ĉar iam, kiam mi jam esperantiĝis, mi diris al mia onklino, "ho onklino ĉu vi scias ke mi komencis lerni Esperanton?". Kaj ŝi ekkris "Ha finfine, vi tiom multe parolis pri Esperanto!", kaj mi fakte ne memoras do, kiam mi eksciis ion pri Esperanto, sed mi esperantiĝis en 2013-a, kiam mi restis hejme senlabora, kaj por pasigi la tempon, mi decidis lerni ĝin, kaj fakte nun mi estas laboranta per Esperanto! Vidu, vi eĉ povas trovi laboron danke al Esperanto! Mi esperas ke aliaj ne trovos, ĉar alikaze mi restus sen la mia! (rido) Bone, vi diru do kion vi plej ŝatas de Esperanto, kial vi ŝatas la ideon de Esperanto, se vi ŝatas ĝin, kompreneble! Jes, mi ŝatas ĝin, alimaniere mi ne estus ĉi tie! Mi ŝatas la filozofan ideon de Zamenhof pri la homaranismo, kaj alia afero kiu tre plaĉas al mi, kaj mi povis provi ĝin dum la pasinta Kongreso, estas, ke fakte Esperanto estas vere internacia lingvo. Mi doktoriĝis pri la hispana lingvo, kaj dum la tuta Kongreso mi parolis kun alia esperantisto el Kubo, sed ni ne parolis la hispanan, ni parolis Esperante, kaj tiel mi vere komprenis la signifon de internacia lingvo; mi estis tre feliĉa pro tio, ke mi havis la ŝancon provi la komunikeblecon de la lingvo, kaj ĝi funkcias!*

Mi scias, ke vi studis hispanan literaturon, kaj ke vi ŝatas ankaŭ la esperantan literaturon. *Ho tre multe! Ekzemple: Julio Baghy Songe sub pomarbo estas unu el la plej belaj libroj kiujn mi legis; aŭskultu:*

Diru: ĉu eblas lerni, kiam menso dormas?
Kiam en koro sentoj vipe ŝtormas?
Kiam la pensoj faras farsan dancon?
Ĉu por sciencoj la kapo havas ŝancon?
Kiam sopiro obsede nin penetras?
Ĉu eblas parkerigi? Diru!

Mi pensas, ke estas tre belsona kaj speciala, mi ŝatas ĝin, kaj fakte mi pensas, ke la ŝanco kiun ni havas legi la verkojn de aliaj homoj, verkistoj en Esperanto, donas al ni la ŝancon koni pli! Kaj tio estas tre interesa afero, kaj ni povas legi la vortojn, kiujn la verkistoj elektis sen neceso de tradukado, kaj mi pensas ke tio estas tre interesa. Ĉu vi kredas ke estas iu malsameco inter nacia literaturo kaj la specifa esperanta literaturo? Kiu estas laŭ vi la plusvaloro, kiun havas la Esperanta literaturo? Mi ne scias, kutime, kiam mi legas iun ajn libron, mi ne pripensas la lingvon, en kiu la libro estas verkata/ita, mi nur konsideras tion, kion la libro diras al mi, kaj fakte mi lernis multe legante esperantajn librojn; do mi ne scias, kio povus esti la plusvaloro, mi ne scias... Ĉu do vi kredas ke estas iu sama celo en la esperantistaj verkistoj, ĉu iel ili estas gvidataj de iu sama pensmaniero? Mi pensas, ke jes, mi ne

scias ĉu vi scias, sed mi tre multe ŝatas teatraĵojn, kaj parolante kun miaj amikoj, kaj kun mia profesoro, kaj kun aliaj esperantistoj, kiam oni parolas pri teatro oni diras: “jes, sed fakte la esperanta teatro ne havas publikon...”, ne havas tio, estas vere, sed la esperanta teatro ekzemple, havas ion pli ol la naciaj literaturoj: la internacieco, kaj la fakto estas, ke per Esperanto ni povas koni la malsimilecon, kiu estas inter ni, ĉar ĉiu verkisto, en sia verko metas ion de sia propra kulturo, ŝtato kaj ĉio; kaj mi pensas, ke tio estas tio, kiu povas helpi nin kreski en ĉio, ankaŭ en la ŝanco koni aliajn kulturojn kaj aliajn pensmanierojn kaj tio estas la grava afero!

Dankon Riccardo, ĉu vi volas sugesti iun verkon al niaj legantoj? Nu, eble Songe sub pomarbo, mi scias, ke estas tre konata libro kaj teatraĵo, sed ĉiufoje, kiam mi legas ĝin mi malkovras ion novan; la sono de la lingvo, la sono de la vortoj de Julio Baghy estas tre specialaj, mi pensas ke Songe sub pomarbo estas tre bona ekzemplo de la literatura lingvo, de la povo, kiun Esperanto havas: esti viva kaj literatura lingvo. Dankon denove! Nedankinde, kaj ĝis la revido al niaj legantoj!

Vivo de homo

Una splendida anteprima. La FEI sta lavorando all'edizione Esperanto dell'opera ungarrettiana, sotto il titolo “Vivo de homo. Ĉiuj poemaroj”: traduzioni di Nicolino Rossi, revisione di Michela Lipari e Carlo Minnaja, curatela di Ugo Tonini. In attesa di saperne di più, ma soprattutto di poterne acquisire una copia, ecco un breve (as)saggio:

Sono una creatura

(Valloncello di Cima Quattro
il 5 agosto 1916)

Come questa pietra
del S. Michele
così fredda
così dura
così prosciugata
così refrattaria
così totalmente
disanimata

Come questa pietra
è il mio pianto
che non si vede

La morte
si sconta
vivendo

Mi estas kreitaĵo

(Valloncello di Cima Quattro
la 5an de aŭgusto 1916)

Kiel tiu ŝtono
de San Michele
tiel frida
tiel dura
tiel sekigita
tiel sinizola
tiel tutkomplete
senanimata

Kiel tiu ŝtono
'stas plor' mia
jam nevidebla

La morton
ni pagas
vivante

Prepariamoci per Frascati

Nicola Minnaja

Basti l'assaggio della bellezza della sede congressuale, il Centro Giovanni XXIII di Frascati, ad invogliare chiunque ad andare sul sito (<http://kongreso.esperanto.it/83/>) e meravigliarsi perché ancora non ci si è iscritti al prossimo Congresso Italiano di Esperanto (dal 20 al 27 agosto). In quello che ha fra le caratteristiche principali la forte affluenza anche di esperantisti stranieri, tema centrale sarà "L'insegnamento delle lingue nelle scuole europee", tema inquadrato dalla prolusione introduttiva di Humphrey Tonkin, già presidente dell'UEA, professore emerito dell'università di Hartford (USA), e approfondito in due seminari, a cura rispettivamente di Kristin Tytgat, docente di linguistica applicata all'università di Bruxelles, e di Katalin Kováts, redattrice del sito edukado.net.

Non mancheranno poi, come sempre, un'infinità di occasioni ricreative, culturali, di turismo, di svago più in generale, in un programma ricchissimo che gli altri membri del Comitato Organizzatore dettaglieranno nel prossimo numero. E se non vi bastasse il ricco calendario di eventi, non mancherà il celebre vino dei colli, il mangiare tipico della zona, e dei dolcetti, allusivi dell'ubertosità della zona, che sono comunque tutto un programma.

Tra l'altro, non dimenticate: in provincia di Frascati c'è pure Roma! ;)

Cent'anni di Esperanto a Parma

Davide Astori

Un primo nucleo di interessati alla *lingvo internacia* nella città ducale risale alla costituzione, nel gennaio **1913**, del “Club esperantista parmensese”, sicuramente una delle più antiche formazioni italiane, a conclusione di un corso all’Università popolare. Data invece al settembre **1924** la fonda-

zione del “Gruppo esperantista parmigiano”: presidente è Bruno Canattieri, coadiuvato da sei consiglieri; Modesto Carolfi è presidente onorario.

La *Gazzetta* di Parma riprende a parlare di Esperanto per la prima volta dopo la guerra in un articolo del 14 settembre **1949**, a mostrare un interesse che si rinnova. Dal **1950** è presidente del Gruppo il prof. Giorgio Canuto, che garantisce il livello scientifico e l’affondo culturale del movimento esperantista non solo in città. Sono anni di grande fervore: nel marzo **1951** la *Gazzetta* dedica due articoli alla didattica dell’Esperanto (uno dei quali occupa quattro colonne a stampa), dopo che sullo stesso tema anche *Il Popolo*, il 22 febbraio, aveva pubblicato un esauriente contributo.

Nel **1952** si inaugura un corso di esperanto all’Università, e il 30 settembre il Gruppo vince un concorso della Fei, inteso a premiare il centro esperantista che abbia ottenuto nell’anno la maggior crescita del numero dei soci. Il rapporto con l’Accademia è in questi anni privilegiato: ne è esempio emblematico la conferenza tenuta da Canuto il 29 novembre **1955** all’Università degli Studi, a seguito della quale inizia un corso facoltativo che prevede, per gli allievi migliori, un premio in denaro offerto dal Rotary Club.

Al dottor Alcide Gambarana succede, nel **1963**, l’avv. Eduardo De Rensis, che mantiene la presidenza per un decennio. Dopo un biennio di transizione, il Gruppo potrà contare sulla generosa disponibilità di Enzo e Giorgio Ceci Neva, proprietari dello stabile di borgo Antini 1, per insediarsi in modo durevole, dove il 16 maggio **1965** avverrà l’intitolazione del Gruppo esperantista al nome del grande presidente scomparso Giorgio Canuto. Numerosi sono, in questi anni, i corsi di lingua tenuti presso le Orsoline da Sarita De Rensis e Miriam Nosedà, e successivamente, dal **1971**, con la ripresa dei rapporti con l’Università popolare (dove aveva praticamente

preso vita il Movimento nel lontano 1913) a opera del prof. Fausto Braghiroli. Sono anni di grande visibilità: domenica 16 maggio **1965**, nell'Aula dei filosofi del Palazzo centrale dell'Università, alla presenza della vedova e del figlio del prof. Canuto, il Presidente della FEI, avv. Ademaro Barbiellini Amidei e il presidente del gruppo di Parma, avv. Eduardo De Rensis, ricordano la figura dello scomparso, sottolineandone gli sforzi perché l'esperanto diventi materia di insegnamento nelle scuole: l'anno successivo De Rensis viene ricevuto dall'on. Carlo Buzzi, uno dei presentatori della proposta di legge n. 1816 per l'introduzione dell'insegnamento dell'Esperanto nelle scuole, mentre la sezione cittadina del Partito Repubblicano Italiano approva una risoluzione a favore dell'Esperanto. Prosegue la sensibilizzazione della cittadinanza ai valori e agli ideali di Zamenhof: il 29 settembre **1968** si inaugura via Zamenhof, e nel **1971**, in occasione del 13° Congresso nazionale, l'Associazione mazziniana approva una mozione in favore della *lingvo internacia*, lingua che, dalle dichiarazioni di Eduardo De Rensis, fervente mazziniano, in quella sede delegato del presidente prof. Tramarollo (nominato socio onorario della FEI), "corrisponde agli ideali mazziniani di intercomprensione tra i popoli". Il 28 maggio **1972** è madrina dell'inaugurazione di "Via Esperanto" a Sorbolo (paese a 18 Km. da Parma) la moglie del console polacco a Milano, e la cerimonia è preceduta da una conferenza del prof. Mario Dazzini.

Alla scomparsa (il 28 febbraio **1973**) del De Rensis, ricordato dal quotidiano locale come "uomo attivo e dai poliedrici interessi, ma schivo e riservato, stimato, ed apprezzato, ed anche modesto, caritatevole ed incapace di trarre gloria o benefici dal suo comportamento", assume la responsabilità del timone del Gruppo il prof. Guglielmo Capacchi.

Nel ventennale della morte di Canuto Parma ospiterà, il 14 febbraio **1981**, il convegno della sezione italiana di "Eŭropa Klubo" (Ekis), associazione internazionale europea di linguisti, cibernetici, informatici, aperta a quanti sono sensibili ai problemi della unificazione europea attraverso il superamento delle barriere linguistiche. Il 29 maggio **1983** si celebra, ancora una volta nell'Aula dei Filosofi dell'Università cittadina, la ricorrenza del 70° del Gruppo: oltre agli esperantisti dell'Italia settentrionale e centrale (circa un centinaio), onora la riunione Angelo Raffaele Ciavarella, una delle presenze di maggior spicco culturale a Parma, e Lina Materia, moglie del prefetto di Parma, figlia di un vivace scrittore e traduttore esperantista,

Dediĉe al

Parmaĵ "G. Canuto" - E. Grubanoj

Ja pionira Via Grupo estas.
Ho! Sepdek jaroj! Homa vivo-daŭro!
Kaj nombras inter Vi eminentulojn :
iujn mi ŝance konis kaj memoros.

Ĉe Vi la stela flago ĉiam flirtos,
simbolo de aspir'solidareca.
Via espero verda ĉiam vi-los
neŝanceliĝa, dum dediĉa vivo.

Kaj vi transdonos torĉon de l'espero,
arda kaj brula, al plipostaj manoj,
kiuj ĝin plue portos kun fiero.

Sentas inklino koran mi al Parma,
nesto de arto, de dignec'civila:
al historia urb', al urbo ŝarma.

Kun varmegaj bondeziraĵoj -
Kore - Samano Giovanni Roattino
Vicoforte - S. Grato, majo 1983

Giovanni Roattino, che scrive per l'occasione il sonetto d'augurio che riproduciamo.

Dal 1986 il Gruppo gode di una rinnovata vitalità con l'iscrizione di Luigia Oberrauch e Vittorio Madella, che si prestano con generoso entusiasmo e instancabile attività a un'opera di propaganda fruttuosa, dalla collaborazione con l'Istituto "De La Salle" ai corsi in diverse realtà cittadine.

Il resto è storia recente, fino al rientro dell'Esperanto in Università, il 13 dicembre 2004, con la mattina di studio "La Holokaŭsto kaj la esperantistoj" e l'ospitalità del Simposio internazionale dell'ILEI del 2006, dal titolo "Diritti linguistici, apprendimento delle lingue ed educazione per tutti", il 27 luglio 2006, presso l'Aula Magna del Dipartimento di Lingue Moderne dell'Università degli Studi di Parma. E, ormai da 7 anni, il Premio 'Canuto', di cui riportiamo, nella pagina successiva, il bando della nuova edizione.

Per saperne di più, ecco una breve batteria di letture: D. Astori, "Note per una storia dell'Esperantismo a Parma", in *A 50 anni dalla scomparsa di Giorgio Canuto* (a cura di D. Astori), numero monografico di *L'esperanto* a. 88 n. 4 (luglio/agosto 2011), pp. 21-23; D. Astori, "Notoj por historio de Esperantismo en Parma", in: *La Premio «G. Canuto» por magistriĝa disertacio pri Interlingvistiko kaj Esperantologio. Kvin jaroj da (inter)lingvistikaj pliprofundigoj en Parma*, FEI, Milano 2014, pp. 59-64.

* * *

Giornata Europea delle Lingue 2015. Il corso di 'Linguistica generale' tenuto da D. Astori presso l'università di Parma ha ospitato lo scorso settembre, nell'occasione della giornata che l'UE dal 2001 dedica alle lingue, un incontro aperto sul tema "Parlarsi (non solo in Europa): fra democrazia ed egemonia linguistica". Relatrice è stata Erika Notti (IULM - Milano), glottologa ed etnolinguista, che ha condotto – in una presentazione multimediale e profondamente accattivante – un pubblico numeroso (studenti, esperantisti locali, cittadini interessati) a tematiche di cogente attualità.

Per una lettura della Prof.^{ssa} Notti sul tema si rimanda a: "Condizioni storiche dell'egemonia linguistica", *Metabasis*, maggio 2008, a. III, n. 5 (http://www.metabasis.it/articoli/5/5_Notti.pdf). Si segnala, poi, della medesima autrice, un'interessante lettura: *Atlantide* (collana dei Quaderni di scienze del linguaggio, Arcipelago Edizioni, 2009).

**PREMIO “GIORGIO CANUTO”
PER TESI DI LAUREA
IN INTERLINGUISTICA ED ESPERANTOLOGIA**

VII edizione

Si indice per l'a.a. 2015-2016 la settima edizione del concorso per la migliore tesi di laurea (triennale e specialistica) discussa in una università italiana negli ultimi tre anni accademici: il premio è dedicato al Prof. Giorgio Canuto, già magnifico Rettore dell'Università degli Studi di Parma dal 1950 al 1956 e Presidente Internazionale del Movimento Esperantista dal 1956 al 1960.

Al primo vincitore sarà assegnato un contributo di € 150, e un riassunto del suo lavoro sarà ospitato in forma di articolo sulla rivista *Uni-versum*. La Giuria si riserva di valutare ulteriori lavori degni di pubblicazione, e trovare loro degna collocazione.

La giuria è individuata nelle persone dei Professori Davide Astori, Università di Parma, Presidente; Fabrizio Pennacchietti, Università degli Studi di Torino; Luciano Mazzoni Benoni, Direttore di *Uni-versum*.

La partecipazione è gratuita. Si concorre inviando una copia cartacea del lavoro a: Associazione Esperanto “GIORGIO CANUTO”, c/o Luigia Madella Oberrauch, via Prampolini 8 – 43122 PARMA e una digitalizzata a: silkovojo@aliceposta.it entro il 15.07.2016. Per informazioni è possibile telefonare allo: 0521.785582.

L'operato della giuria è inappellabile.

La premiazione è prevista per l'ottobre 2016.

Oni anoncas por la jaroj 2015-2016 la sepan fojon de la konkurso pri la plej bona doktora (trijara kaj faka) disertacio diskutita en iu itala universitato dum la lastaj tri universitataj jaroj: la premio estas dediĉita al Prof-ro Giorgio Canuto, jam Rektora Moŝto de la Universitato de Parmo de 1950 al 1956 kaj Prezidanto Internacia de la Esperanto-Movado de 1956 al 1960.

Al la unua venkinto estos asignita kontribuo de € 150, kaj resumo de lia/ŝia verko estos gastigita en formo de artikolo sur la revuo *Uni-versum*. La juĝantaro tenas por si la rajton taksi pluajn verkojn indajn je publikigo, kaj trovi al ili taŭgan lokiĝon.

La juĝantaro konsistas el la Profesoroj Davide Astori, Universitato de Parmo, Prezidanto; Fabrizio Pennacchietti, Universitato de Torino; Luciano Mazzoni Benoni, Direktoro de *Uni-versum*.

La partopreno estas senpaga. Oni konkuras sendante paperan kopion de la verko al la adreso: Associazione Esperanto “GIORGIO CANUTO”, c/o Luigia Madella Oberrauch, via Prampolini 8 – 43122 PARMA, kaj samtempe digigititan kopion al la retadreso: silkovojo@aliceposta.it ene de 15.07.2016. Informoj riceveblas ĉe: 0521.785582.

La juĝantara taksado estas nepriapelaciebla.

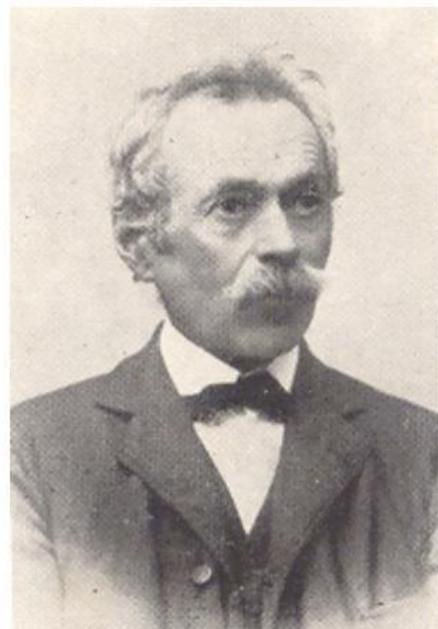
La premiado okazos en oktobro 2016.

Il premio è realizzato grazie al contributo della *Itala Esperanto-Federacio* – Federazione Esperantista Italiana
via Villorresi 38 – 20143 Milano. Tel.: 02/58100857 – e-mail: info@esperanto.it; fei@esperanto.it.

Daniele Marignoni, la homo kiu “enkondukis Esperanton en Italion”

Davide Astori

Magistriĝinta pri jurisprudenco, notario, eklektika intelektulo, poligloto, Daniele Marignoni naskiĝis en Kremo (itale ‘Crema’) la 1-an de januaro 1864. Pri lia privata vivo oni scias ke li restis fraŭlo, estis katoliko kaj – plej ekscentra noto – vegetarano. Kvankam ŝatanto de vojaĝoj, Danielo loĝadis dum sia tuta vivo en Kremo, kie li kulture estis tre agema. Inter siaj pluraj verkoj, aparte interesa estas *Esperanto ossia la più pratica delle lingue internazionali. Manuale compilato e corredato di copiosi esempi e di vocabolario* [E-o aŭ la plej praktika el la internaciaj lingvoj. Lernolibro kompilita kaj provizita per multaj ekzemploj kaj vortaro], tipografio Carlo Cazzamalli, Kremo, marto 1890.

Estis en Parizo kie Marignoni ekkonis Esperanton: li entuziasmiĝis tuj, samopiniante kun la celoj kaj la idealaj aspektoj de la movado. Li lernis la *internacian lingvon* inter 1888 kaj 1889 (unu jaron post ties “naskiĝo”), eldonante ĝian gramatikon en 1890 (kun antaŭparolo de oktobro 1889). En 1905, je la unua universala kongreso de Boulogne-sur-Mer li estis nomita membro de la *Lingva Komitato*, ununura reprezentanto, kune kun advokato Raffaele Bagnulo de Napolo, de Italio (la aliaj kvar membroj de la malgranda ĉeesto estas loĝantaj eksterlandanoj: s-ro Bicknell, s-ro Gallois, s-ino Junck kaj prof-ro Gaspard Blanc) inter la 102 (el 28 nacioj) elektitaj kunlabori kun Zamenhof en la kontrolado de la evoluo de la lingvo.

La agado de Marignoni favore al Esperanto estas pure kultura. Apud la jam citita gramatiko, indas rememori la intensan korespondadon: inter liaj korespondantoj estas, memkompreneble, ankaŭ Ludoviko L. Zamenhof, kiu listigis lin, kiel solan italon, en sia unua *Adresaro*.

Marignoni estis finance bonstata: tio ĉi permesis al li eldoni je siaj propraj kostoj siajn verkojn kaj kontribui finance al la esperantista movado. La jarkolektoj de *Esperantisto* ofte listigas liajn donacojn. Li forpasis la 28-an de januaro 1910, kaj li estis entombigita la 31an, post la funebraj ceremonioj, en la katedralo de Kremo. La palaco, kie familio Marignoni ekloĝis je la duono de la XIX jarcento en Kremo kaj kie Daniele mortis, estis donita al la Episkopa Kurio de Crema fare de la lasta maljuna nevino de Daniele.

En la 70-aj jaroj, en Kremo Nova, la Komunumo titolis straton laŭ lia nomo. La 22-an de decembro 1956 estis dediĉita al li – oficiala oratoro prof-o Giorgio Canuto, tiam prezidanto de UEA – en Milano la Instituto Profesia pri Komerco, estro prof-o Leandro Taccani, interalie esperantisto kaj patro de nia milana samideano Aldo.

Ekde la 11-a de junio 2005 liaj restaĵoj ripozas, dank’ al la klopodoj de Giordano Allanconi, esperantisto de Ripalta Crema, kaj de Itala Esperanto-Federacio, en la Famedio, la komunuma monumento de la eminentaj civitanoj de Kremo, kie lia nomo estas memorigita sur la marmora tomboŝtono kiel tiu kiu “introduse l’Esperanto in Italia” [enkondukis Esperanton en Italio].

En la itala panoramo, Marignoni restas la sola esperantisto dum kelkaj jaroj; novaj adeptoj kaj grupoj naskiĝos pli malpli unu jardekon poste. Li mem bedaŭras, sur bildkarto de 1904, ne havi en sia teritorio personojn kun kiuj povi pratiki la lingvon. Tamen liaj tradukoj aperas en internacia medio jam en 1893, en la unua antologio pri poezio en Esperanto fare de A. Grabowski (red.), *La liro de la Esperantistoj*, Nürnberg 1893, ene de kiu la itala poezio estas reprezentita per tri tradukoj: iu arieto de Metastasio (“Se a ciascun l’interno affanno” [“Se al ĉiu la interna zorgo”]), tradukita de la sama Grabowski mem sur la pĝ. 97, kaj la du tradukitaj de la Nia (“Preghiera” [“Preĝo”]) de Giuseppe Giusti, sur p. 116, kaj “La riĉo ankoraŭ ne feliĉo” de Pier Alessandro Paravia, sur la sekva paĝo).

Giordano Formizzi, tiam Prezidanto de IEF,
dum la ceremonio, je la 11.06.2005, ĉe la Crema Famedio.

Pri la poetiko de Mauro Nervi

Nicola Ruggiero

La poeto Mauro Nervi (1959) premiigis plurfoje en la “Belartaj Konkursoj” de UEA kaj ĝis nun aperigis du poemarojn: *La turoj de l’ ĉefurbo* (1978) kaj *Havenoj* (2001). Dume li abunde tradukis kaj eseis, ne nur en nia lingvo, kaj li ankaŭ iĝis agnoskata fakulo pri Kafka. Krome, li doktoriĝis pri medicino, germanaj lingvoj kaj literaturo, klasikaj literaturoj kaj historio kaj filozofio. Laste, indas mencii ke li ĉefredaktis en 2008 verkaron de Baldur Ragnarsson, kio stimulis la islandanon repoeми en Esperanto kaj aperigi, post ĝi, eĉ tri kolektojn. Oni povas sendube trovi paralelojn inter la poetikoj de Nervi kaj de Ragnarsson: en ambaŭ, la versoj densas je signifo kaj komplikaj vortkonstruoj, kiuj elradias plurajn konceptojn per saĝa alternado de metonimioj kaj metaforoj. Jen postmodernisma vojo al poezio spicita per eksperimentemo kaj nuntempa filozofio.

La ragnarsson-ajn versojn *Ni forgesis tion / inter la premoj de l’ vivbatalo, / blindaj, senmovaj muroj, / je la memamaj vidoj de l’ indiferento, / sub la kalkanoj de l’ malamo / kaj la piedegoj de l’ stulto / ŝtalo / vitro / ŝtono / ĉio artefarita / falsa kaj supraĵa reeĥas la nervi-aj ŝtalo / kaj plasto premsufokas nian junon*”. En la nervi-a “Poetiko” aperas lia manifesto kurioze en tercinoj, samkiel jam Auld, kaj ĝuste por allogi homojn de la malnova tradicio al la nova: li invitas la novan generacion ne mediti pri svagaj celoj aŭ pri arketipoj, sed fikse rigardi *l’ asfaltitan vojon / de l’ efektivo, kiu daŭre pledas / por pli homeca vivo*. La poeto devas primediti la realon tiel, kiel ĝi aperas per senromantikismaj filtriloj kaj esprimi sin *pri mondo nokta, pleje mallogika eĉ se per komplikaj vortoj kaj simboloj*. Tio iĝas konsternante klara en daŭrigo de lia manifesto en “Post jarcento”: *Racio, moralo kaj atento / premisas la lukton de l’ poetoj: kaj kvazaŭ ŝnurdancistoj, / ili bezonas ekvilibron. [...] Poezio estas / fizika lerto kaj sento de malpleno*.

Estas vero, ke en la poemoj de Nervi protagonistas ia sento de angoro: oftas morto, ruiniĝo, ĉagreno, afliktiĝo. Lia uzo de la parnasismaj instrumentoj, rimoj kaj klasika metriko, alternas kun liberversaj formoj kaj rifuzo de rimoj. La unuajn li ŝajnas uzi por certaj celoj, nome alparoli la homojn, kiuj ne ankoraŭ pretis aŭskulti vortojn tiel draste novajn; sed ja per la liberaj versoj plene esprimiĝas Nervi, per beltakta melodio regula en la normoj de la nereguleco, kiel la ĵaz-improvizadoj.

Li konscias, ke rimoj kaj tipe literaturaj bildoj nuntempe aperas kiel falsaj simboloj, kiuj devias de la realo ĉirkaŭa. La tasko de la poeto estas ne kaŝi sin de la maljustaĵoj okazantaj, sed ĝuste klarigi la mallogikon de la punkto de la homaro: *la falson vestas oro, brila faj’ / sed mortis Baghy, mortis Kalocsay*. En antaŭparolo al poemaro de juna poeto, Nervi pritraktas ĝuste tiun ĉi temon: nova poeto ne devas forgesi la tradicion, la poetojn, kiuj venis antaŭ li, sed kiel rivero forta, impeta, kreas novajn meandrojn tamen plu sekvante sian vojon, tiel la poeto devas diverĝi de la aliaj cele al tio, priskribi la realon sen flankenlasi la poetajn instrumentojn: retorikajn figurojn, apartajn stilojn, revoluciajn vortumojn. Tamen ĉi lastaj maloftas ĉe li, se kompari kun la Baldur Ragnarsson de *Ŝtupoj sen nomo*. La vortuzo de Nervi estas pli

sincera, pli viva kaj pli ĉiutaga, kvankam ankaŭ li kapablas montri tre riĉan vort-trezoron. Kiel ni rimarkis ĝis nun, estas multaj liaj modeloj: ekde la klasikliteraturaj (Eŝilo) tra mezepokaj aludoj (Ginevra) ĝis niaj esperantlingvaj poetoj, kiel Auld kaj Ragnarsson, sed ankaŭ Baghy, Kalocsay kaj Clelia Conterno-Guglieminetti, ne sufiĉe atentata kaj tamen elstara poetino. Ĝuste al ŝi li dediĉas la poemon “Komparado de doloroj”, iel responde al ŝia “Infano mortnaskita”; en ambaŭ poemoj ambaŭ poetoj delikate kaj senretorike parolas pri la doloro de aborto. En “Komparado de doloroj” klare sentblas la influo de Salvatore Quasimodo kaj de lia poemo “Laude”, certe strukture: dialogo inter patrino kaj infano, sed enhave ili similas distie: nur la temojn de la morto kaj de la kompatado por la mortintoj ili kundividadas.

Por ne timigi la leganton, ni proponas maloblikvan poemon el la kolekto “Havenoj”:

Ŝi diris, ke...

*Ŝi diris, ke mi devus paroli
pri ambaŭ ni; ĉar sezonoj mikse ludas
depost nia renkontiĝo: septembro en april',
en februar' junio. Ŝi diris, ke amindaj estas
mia moralo kaj mia maltrankvilo –
ne multon alian cetere mi posedas,
tamen ĉi ecoj amindas ja.
Kaj sur la ŝaktabulon de ŝia ironio
mi ĵetas do la loton de miaj versoj; jen,
ke ŝi ridetu, ke ŝia simpla kaj dura simetrio
mirine reokazu, super ĉia mondkonfuzo.*

Por pliprofundigo de la temaro, dank' al kiu la Aŭtoro de tiu ĉi artikolo gajnis la duan premion de la *Belartaj Konkursoj 2015*, legeblas almenaŭ tiu baza bibliografio:

- Probal Dasgupta, “Mauro Nervi — majstro survoje”, recenzo pri *La turoj de l' ĉefurbo* de Mauro Nervi <<http://esperanto.net/literaturo/uea/turcefurbrec.html>>;
Mauro Nervi, *La turoj de l' ĉefurbo*, Esperantaj Kajeroj, Manĉestro 1978;
Mauro Nervi, *Havenoj*, Bambultd, Varna 2001;
Baldur Ragnarsson, *La lingvo serena*, Edistudio, Pisa 2007;
Nicolino Rossi, “Mauro Nervi: La turoj de l' ĉefurbo”, Recenzo pri *La turoj de l' ĉefurbo* de Mauro Nervi <<http://esperanto.net/literaturo/lf/turcefurbrec.html>>;
Nicola Ruggiero, “Pri mondo nokta pleje mallogika – Enkonduka eseo pri la poetiko de Mauro Nervi”. *Belarta Rikolto 2015*,: Mondial, New York 2015, pp. 23-29.

Kaj plue la ret-paĝo en OLE: Originala Esperanto Literaturo:

<<http://esperanto.net/literaturo/autor/nervi.html>>.

Interlinguistica: una parola, molti significati.

Federico Gobbo

Il destino delle parole è paradossale: più vengono usate in contesti diversi, meno chiaro diventa il loro significato. La parola “interlinguistica” non è un’eccezione. Nonostante sia stata inventata nel 1911, l’interlinguistica cominciò a diventare popolare solo nel 1931, quando venne fatta conoscere tra i linguisti da Otto Jespersen, il famoso filosofo e anglista danese, in occasione del secondo congresso internazionale dei linguisti svoltosi a Ginevra. In quella sede Jespersen annunciò la creazione di una nuova branca della linguistica, il cui scopo sarebbe stato studiare le somiglianze tra le diverse lingue con l’obiettivo di pianificare l’interlingua ottimale. Quindi, per Jespersen la parola “interlingua” significa una lingua comune, da usarsi tra persone che parlano diverse lingue materne. Concretamente, si trattava di una chiamata alle armi linguistiche, per così dire, allo scopo di studiare l’esperanto e i suoi rivali scientificamente. A quell’epoca alcuni rivali dell’esperanto avevano ancora un seguito abbastanza significativo per dare un senso alla proposta. Tuttavia, la sua scelta lessicale non fu un vero successo nell’ambiente interlinguistico: molti suoi contemporanei preferivano parlare di Lingue Ausiliarie Internazionali (LAI), in inglese IAL (International Auxiliary Languages), termine che viene tuttora usato, seppur sporadicamente. Quest’ultimo termine, popolare prima della Seconda Guerra Mondiale, sottolineava la finalità delle interlingue, mentre ‘interlingua’ veniva considerata già troppo generale. Oggi, la maggior parte degli studiosi preferisce parlare di ‘lingue pianificate’, per sottolineare la differenza rispetto alle lingue “normali” — che sono sì pianificate, ma solo in parte — a volte chiamate “lingue etniche”.

Sfortunatamente, ancora oggi vengono usate, specie da non specialisti, altre formulazioni, che non fanno che aumentare la confusione. In particolare, sono da evitare espressioni tipo “lingua artificiale” e “lingua costruita”. Perché? Di fatto mettono nello stesso calderone sia le lingue pianificate che i linguaggi formali dei matematici e degli informatici. La nostra lingua può distinguere con facilità - analogamente al francese, ma anche all’esperanto stesso - i concetti di ‘lingua’ (in francese *langue*) e ‘linguaggio’ (in francese *langage*). La parola “lingua” si riferisce in particolare ai sistemi di segni di fattura umana (semiosfere, per dirla con Lotman) che possono essere appresi naturalmente in età evolutiva, nei quali sono individuabili due livelli di articolazione dei segni stessi: i morfemi, vale a dire pezzi di parole portatori di significato, e i fonemi, vale a dire i suoni significativi nel contesto della lingua in oggetto. Per esempio, la parola “elefante” è una combinazione di due morfemi, *elefant-*, la radice, *-e*, la finale, e di otto fonemi, *e-l-e-f-a-n-t-e* (i colleghi linguisti mi perdonino; sto semplificando moltissimo). Quando possono essere individuati questi due livelli di analisi nel sistema di segni, allora possiamo parlare di un linguaggio verbale umano, altrimenti bisognerebbe parlare propriamente di ‘linguaggio’ — con

una sola importante eccezione: le lingue dei segni, che al posto dei fonemi hanno i “ceremi”, pezzi di segni multimodali arbitrari, funzionalmente equivalenti ai fonemi. L’esperanto è perciò una lingua umana, nonostante sia (più) pianificata, mentre il linguaggio di programmazione C, le logiche temporali e modali, i segni iconici del traffico sono sì sistemi di segni, ma, non avendo una sistema di fonemi chiaramente distinguibile, vengono considerati, da un punto di vista scientifico, non lingue ma linguaggi. La disciplina che si occupa dei sistemi dei segni in generale si chiama semiotica. Vedremo nel corso degli articoli di questa serie che c’è un legame concreto, storico, tra la semiotica e l’interlinguistica, nella persona di Charles K. Ogden.

Spero di aver chiarito ai lettori, che questa pletora di termini tecnici per definire l’oggetto di studio “interlinguistica” indica la difficoltà di definire con precisione i confini della disciplina stessa. E purtroppo la faccenda si complica sempre più. Prima che Jespersen definisse l’interlinguistica come scienza delle interlinee, la parola “interlingua” era già in uso, nella sua forma latina *interlingua*, da parte del matematico torinese Giuseppe Peano, che aveva lanciato un rivale dell’esperanto nel 1903, il *Latino sine Flexione* (Latino senza flessione — LsF), il cui destino rimarrà legato alla vita del suo proponente. Peano usò con costanza la parola *interlingua* principalmente dopo il 1908 — i lettori ricordino tale data, molto importante nella storia dell’interlinguistica: la ritroveremo più volte nei prossimi articoli della serie. In quell’anno l’accademia che aveva sostenuto in precedenza il Volapük e in seguito l’Idiom Neutral — altre LAI dell’epoca — fu presa dal matematico torinese, che la ribattezzò latinamente come *Academia pro Interlingua*. Peano intendeva da un lato ospitare liberamente tutte le lingue pianificate per la comunicazione internazionale, ma dall’altro lato propagandare il LsF e sostenerlo. Quindi, in letteratura si può trovare la parola *interlingua* come sinonimo di *Latino sine Flexione*. Ecco il secondo significato della parola ‘interlinguistica’.

Un terzo significato della parola viene introdotto dopo il lancio dell’ultimo rivale serio dell’esperanto, da un punto di vista storico. Si chiama per l’appunto *interlingua*, e fu resa a disposizione del pubblico nel 1951, dopo una gestazione lunga e complessa, da parte dell’associazione IALA, *International Auxiliary Language Association*, il cui principale motore fu Alice Vanderbilt-Morris. Riparleremo dell’importanza di questa donna nella storia dell’esperanto e dell’interlinguistica in un prossimo articolo della serie. Per ora è sufficiente sapere, che in alcuni piccoli circoli si trova la parola ‘interlinguistica’ con il significato di ‘studio dell’interlingua della IALA’.

Un quarto significato proviene invece dalla linguistica computazionale, una scienza crocevia tra linguistica e informatica, specialmente nel suo approccio di Intelligenza Artificiale (I.A.). La linguistica computazionale emerse come disciplina già negli anni 1950 negli Stati Uniti, quando si cominciò a pensare di usare le macchine da calcolo per usi diversi da quelli militari. Uno degli scopi della nuova scienza era la traduzione automatica, il cui scopo a lungo termine — oggi sappiamo, che si tratta di un sogno ad occhi aperti — è permettere la traduzione di un testo

scritto da una lingua a un'altra via software, senza alcun intervento umano, cosicché il risultato sia indistinguibile da una traduzione umana. Uno degli approcci alla traduzione automatica è descrivere in maniera astratta il testo originale attraverso un linguaggio formale computabile che rimanga valido indipendentemente dalla lingua in cui il testo originale è stato scritto. Tale linguaggio, definito a priori dal progettista del sistema di traduzione automatica stesso, si pone tra, *inter*, il testo originale da tradurre e il testo tradotto nella lingua desiderata. Per questo motivo, a volte in letteratura si parla di “lingua pivot” o di... interlingua. I sistemi interlinguistici di traduzione automatica più importanti sono stati progettati negli anni 1980. Tra questi, menzioniamo il DLT (*Distributed Language Translation*), la cui lingua pivot era una formalizzazione dell'esperanto [Witkam 2005].

Il quinto significato della parola è il più recente ma anche il più fortunato. Infatti, quando si parla a un linguista non esperto di esperanto o di lingue pianificate, è questo il significato che viene subito in mente. Proviene da un linguista di nome Larry Selinker, che nel 1972 pubblicò un articolo dal titolo *interlanguage*. L'articolo, scritto in inglese, con riassunti in francese e in tedesco, introdusse il concetto di interlingua nella prospettiva dell'acquisizione delle lingue seconde [Selinker 1972]. In quell'epoca quel concetto era veramente nuovo nella linguistica applicata, ancora focalizzata sulla prospettiva del docente invece che dell'apprendente. ‘Interlingua’ in tale articolo veniva usato come l'insieme delle varietà orali e scritte di lingua seconda quando l'apprendente è nelle prime fasi: di solito, ci sono diverse influenze *interlinguistiche* nell'apprendimento, provenienti dal suo repertorio linguistico. Per chiarire il lettore mi conceda un esempio: attualmente sto studiando il neerlandese, e a volte inconsciamente nella mia varietà di apprendimento di questa lingua inserisco strutture del tedesco, dell'inglese (entrambe lingue del mio repertorio) o, più raramente, dell'italiano (la mia prima lingua). La lingua che io uso non è propriamente il neerlandese, ma una interlingua neerlandese. E' rilevante sapere che le interlingue, nonostante siano instabili — perché sperabilmente l'apprendimento della lingua oggetto non si ferma — mostra fenomeni di ipergeneralizzazione, per esempio quando si usa il paradigma regolare per i verbi irregolari, semplicemente perché non si conosce il paradigma irregolare. Analogamente succede con i bambini che imparano la loro prima lingua, addirittura vale anche nel caso dell'esperanto [Corsetti 2004]. Infine, qualche volta ‘interlingua’ prende il significato di lingua di contatto, cioè lingua che si forma spontaneamente o no dal contatto di due o più lingue, che nel contatto ne formano una nuova. I pidgin sono tipicamente lingue fatte in quel modo. Mi preme sottolineare il fatto che l'esperanto non è un pidgin, perché proviene da una situazione sociolinguistica completamente diversa. Per i più curiosi, l'esperanto come speciale lingua di contatto viene presentata da Lindstedt [2009].

Nel prosieguo della nostra serie di articoli, useremo più frequentemente la definizione di interlinguistica così come la diede Jespersen nel 1931. Altri usi verranno menzionati esplicitamente e chiariti opportunamente.

E l'esperantologia? Si tratta di una parte dell'interlinguistica. Possiamo dire, che è la parte più importante, perché nessuna lingua pianificata si è diffusa nella pratica quanto l'esperanto per un periodo di tempo così lungo, sopravvivendo addirittura due guerre mondiali. Ci riferiremo costantemente all'esperanto nella nostra serie di articoli come punto di riferimento per tutti gli altri fenomeni. La serie comincia cento anni dopo la fondazione dell'esperantologia da parte di René de Saussure, mediante la teoria della formazione delle parole in esperanto stabilita negli anni 1914-1915, e si concluderà cento anni dopo la fondazione della linguistica moderna vera e propria, fondazione avvenuta con la pubblicazione del corso di linguistica generale di Ferdinand de Saussure.

Bibliografia di riferimento.

- Corsetti, R. 2004. Regularizing the regular: The phenomenon of overregularization in Esperanto-speaking children. *Language Problems and Language Planning*, 28, 261–282.
- Lindstedt, J. 2009. Esperanto – an East European contact language? In: *Die Europäizität der Slawia oder die Slawizität Europas: Ein Beitrag der kultur- und sprachrelativistischen Linguistik*. Studies in language and culture in Central and Eastern Europe, vol. 2, Verlag Oto Sagner, 125–134.
- Selinker, L. 1972. Interlanguage. *International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, 10:3, 209–231.
- Witkam, T. 2005. *Nova vojo al Aŭtomata Tradukado*. Internacia Kongresa Universitato. Universala Kongreso, Vilno. 83-98.

Il presente è il primo di 10 contributi che Federico Gobbo – ad Amsterdam professore ordinario su cattedra speciale di Interlinguistica ed Esperanto, a Torino docente di pianificazione linguistica e lingue pianificate e inoltre collaboratore con il progetto europeo MIME (<http://www.mime-project.org/>) – dedicherà a tematiche di interlinguistica, offrendo ai lettori una autotraduzione adattata degli articoli apparsi dal su *Esperanto*, l'organo ufficiale dell'UEA, da giugno 2014 a maggio 2015.

Giornata della Lingua Madre 2016. Domenica 21 febbraio 2016, in occasione della giornata della Lingua Madre (proclamata la prima volta in occasione della XXIX Conferenza Generale dell'UNESCO nel 1999, su proposta del Bangladesh e con il sostegno degli altri 28 Paesi partecipanti, a ricordo della sollevazione avvenuta nel 1952 nell'allora Pakistan orientale in difesa del bangla, madre lingua di quella parte del Paese, per promuovere la diversità linguistica e culturale e il multilinguismo – v.: <http://www.un.org/fr/events/motherlanguageday/>), a Cremona, presso l'associazione A.D.A.F.A. (www.adafa.it), Davide Astori terrà una conferenza sul tema: “Il cremasco Daniele Marignoni, l'uomo che ha introdotto l'Esperanto in Italia, a 150 anni dalla nascita”. Per meglio celebrare la giornata, L'UEA sta preparando un volantino da diffondere in rete ed in forma stampata (chiedetelo pure, insieme a una bella pagina di suggerimenti organizzativi molto utili, a renato.corsetti@gmail.com).

Giovanni Peterlongo, l'uomo, il politico, l'esperantista
(a cura di D. Astori), Regione Autonoma Trentino-Alto Adige,
Trento, sett. 2015, pp. 90.

“All’interno della serie di incontri di approfondimento degli uomini più significativi della propria storia, che la Federazione Esperantista Italiana sta annualmente conducendo nelle diverse città italiane, non poteva non ricevere massima attenzione una figura quale quella di Giovanni Peterlongo, in un frangente che vedeva insieme celebrarsi i novant’anni dal suo insediamento come Sindaco di Trento (dal 25 gennaio 1922) e i cinquanta dall’edizione, nel 1963, della sua celeberrima traduzione della *Divina Commedia* in Esperanto”. Queste sono le motivazioni, tratte dalla nota introduttiva, alla base del volume di *Atti* del Convegno tenutosi nel pomeriggio di martedì 24 giugno 2014 nella Sala degli Affreschi della Biblioteca comunale cittadina, in cui si è presentata e discussa la poliedrica figura di quello che, nel *Movado*, a livello non solo nazionale, è conosciuto come *la Trenta esperanta urbestro*, “il sindaco esperantista di Trento”. Volume, che – piace sottolineare – è uscito nel 2015, proprio per i 750 anni dalla nascita del Sommo Poeta, e che mai avrebbe visto la luce senza l’imprescindibile supporto economico della Regione Trentino-Alto Adige e senza la generosa disponibilità degli esperti che hanno partecipato all’evento: Andrea Robol, Assessore con delega per le materie della cultura, turismo e giovani del Comune di Trento, con la comunicazione sul tema “Giovanni Peterlongo, l’uomo e il politico”; Giuseppe Ferrandi, direttore della Fondazione Museo storico del Trentino, con la “Nota su Giovanni Peterlongo”; Serenella Baggio, docente di Storia della lingua italiana a Trento, sul tema “La situazione linguistica del Trentino”; Davide Astori con la presentazione delle relazioni intercorse fra “Giovanni Peterlongo e l’esperanto”; Carlo Minnaja con il doppio approfondimento su “Le traduzioni di Dante in esperanto” e “Il perché di un’antologia trentina in esperanto”, dove ha illustrato le ragioni e il valore del volume *Trentlando – verkistoj, legendoj, kantoj* (FEI, Milano 2014) realizzato in occasione del penultimo congresso nazionale di Fai della Paganella.

La lapide commemorativa collocata nel “Passaggio Peterlongo” a Trento nel 1973, in occasione del congresso di esperanto.

Inter Scienca Komunikado kaj Lingvaj Rajtoj
(el la itala vidpunkto en eŭropan kadron).
Memore al Arrigo Castellani,
D. Astori red., FEI, Milano 2015, pp. 88.

Kiel legeblas en la “Antaŭparolo”, sekvis de la ronda tablo pri la temo “La itala en Eŭropo: ĉu minoritata lingvo?” organizita okaze de la kvara disdono (a.j. 2013-14) de la ‘Premio “G. Canuto” por magistriĝa disertacio pri Interlingvistiko kaj Esperantologio’ (Parma, Italio, ĵaŭdon la 23an Oktobro 2014) la volo permesi la rektan aliron al la tutmonda esperantistaro en internacia lingvo de kelkaj plej signifaj materialoj pri tiu afero: iuj produktoj por la okazo (Marco Mezzadri, “Lerni per vehikla lingvo: prikonsideroj rilate al Clil”), aliaj antaŭe eldonitaj en la nacia lingvo (Arrigo Castellani, “Eŭropo bezonas Esperanton”; Fiorenzo Toso, “Lingvaj heredaĵoj kaj minoritataj lingvoj: la eŭropa kaj la itala perspektivoj”), unu, jam dulingva, digna esti reproponota kaj repensota (Augusto Carli, “Lingvoj de la internacia scienca komunikado”), unu, ankoraŭ neeldonita (Davide Astori, “Kia(j) lingvo(j) por scienco? Pripensante la vidpunktojn de Giorgio Canuto, Erik Ahlman kaj Carlo Agostini je la komenco de la tria jarmilo”).

La okazo estis poste ankaŭ por memori la figuron de mirinda intelektulo kaj homo de itala kulturo, Arrigo Castellani, dek jarojn post lia morto (la 10^{an} de junio 2004), pri kiu estis reprezentata, konklude, la memoro de Luca Serianni (“† Arrigo Castellani (1920-2004)”, unue eldonita itale en *Studi linguistici italiani* 1 (2004), n.s., pp. 3-10), lia disĉiplo, eminenta itala lingvisto kaj filologo, titola profesoro pri

‘Historio de la italia lingvo’ ĉe la universitato “La Sapienza” en Romo. Oni dankas la Prof-inon Elena Castellani por la foto de ŝia patro.

Al la kontribuuntoj

Kiu ajn dezirus proponi kontribuantojn (ideojn por la artikoloj, informojn pri eventoj okazintaj ĝis marto 2016 aŭ planotaj por la venonta periodo aprilo-julio, bonvolu sendi plej rapide – keĵ nepre ĝis la 27-a de marto – al: davide.astori.2@gmail.com. Bonan legadon al ĉiuj! (*d.a.*)

P.S. (nur por la puristoj): ‘kontribuuntoj’ estas evidente provoka neologismo!

L'Esperanto

INTERNACIA
ĈIUMONATA REVUO
SUB LA PATRONADO DE LA
Itala Katedro de Esperanto

Lecionoj de klasikaj kaj vivantaj lingvoj per Esperanto

Jarabono: Italia Fr. 2 — Alilande Fr. 3 (Sm. 2.200)

Redakcio kaj administracio ĉe firmo A. PAOLET - S. Vito al Tagliamento (Italia)

Preghiamo vivamente tutti coloro che non hanno ancora rinnovato l'abbonamento alla Rivista, di voler farlo senza indugio. Se è buona regola inviare *sempre a tempo* il proprio abbonamento, lo è maggiormente in tempi eccezionali.

Speriamo che il nostro invito non rimanga inascoltato.

La Sede Centrale della Cattedra, e la delegazione della « Universala Esperanto-Asocio » di Bologna, si è trasferita in *Via de' Gombruti 7*, dove d'ora in avanti ognuno è pregato di indirizzare la corrispondenza. La nuova sede è affatto centrale. Una stanza sarà dedicata a luogo di ritrovo per i samideani e vi si potranno tenere anche corsi di Esperanto.

ENHAVO: Federazione Esperantista Italiana - L'Esperanto e la Censura - L'Esperanto e la Croce Rossa - Inchiesta sull'Esperanto - Il Rag. Cesare Stevanini di Verona (necrologia) - El « La Gefianĉoj » de A. Manzoni - En la « Bazaro de Parizo », rakonto - Gramatiko de Portugala Lingvo (lecionoj 13-a kaj 14-a) - Gramatiko de Latina Lingvo (leciono 10-a) - Dizionario metodico Italiano-Esperanto - El Friulaj Proverboj - Kiel oni fariĝas grafologoj - Esperanta Sinonimaro - Cronaca Esperantista - Enigmoj - Ora listo - Libroj ricevitaj - Enhavo de E. Revuoj - Koresponda Fako - La sprito de la aliaj - Pacchetti di propaganda.

Federazione Esperantista Italiana

Invitiamo di nuovo tutti coloro che vogliono aderire a questa associazione, di inviare alla Rivista la loro quota che è stata fissata per il 1916 ad un minimo di 50 centesimi. Gli aderenti riceveranno la tessera appena avranno inviato l'importo. La tessera potrà essere munita del ritratto se i soci ce lo favoriranno.

Avvertiamo che la Federazione è cosa affatto indipendente dalla Cattedra e dalla Rivista. Solo provvisoriamente l'amministratore della Rivista riceve le quote. Saremo ben lieti di trasmettere fin da questo momento la gestione della Federazione nelle mani di quella persona o di quel comitato che volesse assumersi l'incarico di rianimare questo sodalizio, anche perchè non nasca il sospetto che la Cattedra e la Rivista intendano accentrare tutto il movimento esperantista italiano.

Samideani di buona volontà, è ora il momento di mettersi all'opera!

Giorgio Canuto – Galleria del Rettorato dell'Università degli Studi di Parma
(foto di Vittorio Madella)

iej nova sento

SPAZIO GIOVANE PER I GIOVANI
<http://iej.esperanto.it>

Mafidelulo - En Novjorko,
 iu kiu ne kredas je la
 kristana Dio. En Istanbul,
 iu kiu redas je Ĝi.
 A. Bierce

IEJ havas novan retejon

Alberto Vitale

Post kelkaj jaroj da projektado, desegnado, pensado, ktp, fine oni renovigis la retejon de IEJ. Unu el la celoj de la ĉijara estraro estas plibonigi la komunikadon inter la estraro mem, kaj la plej bonajn rimedojn kiujn ni havas nuntempe: la junaj samidenoj! Dum ĉi tiuj jaroj, interreto iĝis pli kaj pli uzata inter la homoj, kaj ĉefe inter la gejunuloj, do havi ĝisdatigitan kaj belan retejon iĝis nepra kondiĉo por esti alloga junulara asocio. La plej grava decido estis krei la retejon per Wordpress, tiel ke neniam plu oni ne povos ĝisdatigi ĝin pro manko da teknika sperto. Tio ankaŭ signifas, ke oni devis forigi la malnovan, kiu ne plu uzeblas, sed vidu kiom rapide ni sukcesis krei eĉ la poŝtelefona interfacon! La retejon kreis Alberto Vitale, gvidanto de la teknika komisiono, kaj profesia informadikisto, kun la valora helpo de Michele Guerriero kaj Riccardo Moschetti. La teamo laboris laŭ kapabloj, do Alberto zorgis pri la teknika flanko

(starigante la tabelaron en la datumbazo kaj donante la grafikan stilon), Michele kreis preskaŭ ĉiujn paĝojn kaj en la itala, kaj en Esperanto kaj Riccardo plenumis la gravan taskon praktike enretigi la tuton. Tiu ĉi laborego bezonis multajn semajnojn por esti tiel bone

plenumita. Sen la kontribuo de unu el la tri anoj, nenion ni vidus nun, do mi kore dankas ĉiujn pro sia laboremo. Kompreneble neniu retejo bonas ĝis uzantoj ne taksas ĝin tiel, do venu viziti nin ĉe iej.esperanto.it kaj donu konsilojn por eĉ plibonigi ĝin.

1 concorso 5 vincitori

Emanuele Regano

Sappiamo tutti che uno dei problemi della nostra Federazione, che tocca direttamente la IEJ, è la poca crescita dei nostri membri e l'età media sempre più alta, problema che troppo spesso non osiamo ammettere; ma non ammetterlo di sicuro non ci aiuta a risolverlo, e proprio per questo la FEI si è chiesta come porvi rimedio. E la risposta è che l'unico metodo sarebbe un'infornata di giovani, ma come si possono convincere molti giovani a diventare esperantisti? Certo di metodi ce ne potrebbero essere diversi, ma la strada intrapresa quest'anno dalla FEI ha un nome preciso: Comunico ergo sum, questo è il nome, di cartesiana ispirazione, che ha avuto il concorso lanciato nelle scuole superiori nel corso dell'anno scolastico 2014-15. Ciò che si richiedeva ai partecipanti era cercare di dare una risposta, attraverso un tema, un video, una canzone, o qualsiasi altro mezzo espressivo, al difficile problema della comunicazione interculturale; il bando è stato inviato a numerose scuole su tutto il territorio nazionale, riscontrando notevole successo, e portando a selezionare cinque scuole vincitrici. Ma la cosa ancora più importante è il luogo di queste scuole, queste sono difatti tutte in zone d'Italia dove il movimento giovanile è un po' più "debole": Latina, Sora (FR), Atri (TE), Cosenza e Trebisacce (CS). Ma in che modo un concorso può avvicinare dei giovani? Senza dubbio ciò che li avvicinerà è la seconda parte del concorso: i premi, ma quale premio li potrebbe invogliare ad avvicinarsi al movimento esperantista? La risposta che ci si è dati, e che è stata offerta ai vincitori, è la partecipazione gratuita ad alcuni degli eventi esperantisti più imperdibili: una settimana culturale al castello di Gresillon, il nostro Festival Giovanile Internazionale, che quest'anno si terrà a Pesaro, e dulcis in fundo l'IJK: il Congresso Giovanile Internazionale, quest'anno nuovamente in Europa, nella bellissima Breslavia.

La domanda è ora se questa immersione di giovani tra giovani, in ambiente esperantista, darà una botta di gioventù alla nostra Federazione, chi può dirlo, la nostra speranza è proprio questa, ma non possiamo sbilanciarsi sui margini di successo dell'iniziativa, ma come al solito solo aspettare ed E-sperare!

Panorama di Trebisacce (CS)

NOVA SENTO

a cura
della
IEJ

Redattore

Micaela Angelillo
novasento@esperanto.it

Conto Corrente Bancario
Federazione Esperantista Italiana -
Sezione Giovani
IBAN: IT23X0335901600100000131970

Fino bona, ĉio bona